

досудового і судового слідства у проведенні експертиз у кримінальних провадженнях [2].

Таким чином, є всі підстави стверджувати, що на шляху свого становлення, спостерігається різна інтенсивність розвитку експертної служби, оскільки це було зумовлено низкою чинників, насамперед у період змін державного ладу та становлення незалежної України. Загалом, усе це впливає на діяльність експертної служби в тому вигляді, в якому ми спостерігаємо її нині.

Список використаних джерел

1. Наказ МВС України «Про затвердження Положення про Експертну службу Міністерства внутрішніх справ України» від 3 листопада 2015 р. № 1343. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1390-15#Text> (дата звернення: 29.10.2021).

2. Історія розвитку експертної служби МВС. Експертна служба МВС. 2020 – 2021 рр. Державний науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС України. URL: <https://dndekc.mvs.gov.ua/історія-розвитку-експертної-служби/> (дата звернення: 29.10.2021).

3. Головченко Л. М., Лозовий А. І., Сімакова-Єфремян Е. Б. Основи судової експертизи : навч. посіб. для фахівців, які мають намір отримати або підтвердити кваліфікацію судового експерта. Харків, 2016. 928 с.

4. Історія розвитку експертної служби. МВС України Чернігівський науково-дослідний експертно-криміналістичний центр. URL: <https://www.ndekcmvs.cn.ua/istoriya/istoriya-rozvytku-ekspertnoyi/> (дата звернення: 29.10.2021).

Будимка Оксана Василівна,
курсант навчально-наукового
інституту № 2 Національної
академії внутрішніх справ

Науковий керівник:
Харченко Наталія Петрівна,
старший викладач кафедри
теорії держави та права
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук

ОСНОВНІ ЕТАПИ ТА НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ЮРИДИЧНОЇ ТЕОРІЇ

Юриспруденція – наука, що вивчає правову систему держави, практику юристів, право в теоретичному і прикладному аспектах, функціонування держави, правові форми суспільства [1, с. 56].

Місцем зародження юриспруденції вважається Стародавня Греція, хоча і сліди права можна знайти ще й в культурі єгиптян. Перші згадки про право можна знайти в роботах Піфагора VI ст. до н. е. У V – VI ст. до н. е. Геракліт теж говорить про закони і справедливості прав жителів поліса. Ще відомими діячами юриспруденції були такі, як Демокріт, Гиппій, Модестін, Клавдій, Ульпіан і багато інших.

Роботи Сократа, продовжені його учнем Платоном, стали першими поясненнями раціоналіста про право і закон. Наприкінці IV – початку III століття до н. е. у формі окремої самостійної науки юриспруденція з'явилася в Стародавньому Римі. Це сталося завдяки синові римського патриція Аппія Клавдія Цека Гнею Флавію, що викрав і опублікував складену батьком збірку процесуально-правових формул

Викладати юриспруденцію почали так само в Стародавньому Римі – в 253 р. до н. е. Понтифік Тіберій Корунканій першим почав розбирати правові питання держави і висловлювати свою думку про ситуацію у присутності своїх учнів. На цьому етапі юридична наука була трактуванням проблем і юридичною інформацією про державу.

Діяльність мислителів Стародавнього Риму має насправді велике значення в історії формування юриспруденції. Наукові праці різних часів від перших робіт і до кодифікування Юстиніана (VI ст. н. е.) сформували міцну базу для подальшого розвитку правової науки [2, с. 34].

В епоху Середньовіччя можна виділити декілька основних напрямків у розвитку юриспруденції. По-перше, чималий вплив на процеси, як вже згадувалося, мали праці мислителів Древнього Риму. По-друге, правових діячів Середньовіччя можна розділити на тлумачів (глосатори) і коментаторів (постглосатори). У XI – XIII століттях глосатори прагнули переоцінити і проаналізувати джерела римського права, а в XIII – XV століттях з'явилися постглосатори, які більшу увагу приділяли самому тлумаченню правових актів. У теоретичному плані обидва напрями внесли до юридичної науки величезний вклад.

Новий час так само характеризується багатоманітністю течій. Вагому роль мали роботи І. Канта, Н. Макіавеллі, Ж. Ж. Руссо, Р. В. Ф. Гегеля [3, с. 166].

Сучасна юридична наука характеризується постійним розвитком наукових поглядів щодо розуміння різних аспектів права, плюралістичністю теорій походження права та держави, виокремленню різних юридичних професій та спеціалізацій. Вищі навчальні заклади пропонують такі основні спеціалізації як: адміністративно-правова, цивільно-правова, кримінально-правова, міжнародно-правова. Інші, як правило, залежать від конкретного профілю ВНЗ, наприклад: фінансово-правова, конституційно-правова, земельно-правова, інтелектуально-правова, трудова, митно-правова, комерційно-правова тощо.

Історичним результатом розвитку юридичної освіти та науки є створення юридичних шкіл, здатних відповідати вимогам і викликам часу, навчати і виховувати, формувати професійне юридичне середовище, необхідне для становлення правової держави та права. Збагачена усталеними традиціями сучасна юридична наука має на меті науково та професійно забезпечити

реформування, якісне оновлення, становлення правової системи України, сформувати освітнє та наукове середовище за європейськими зразками [4, с. 12].

Список використаних джерел

1. Теорія держави та права : навч. посіб. / Є. В. Білозьоров та ін. / За заг. ред. С. Д. Гусарева, О. Д. Тихомирова. Київ : НАВС, Освіта України, 2017. 320 с.
2. Скакун О. Ф. Теорія права і держави : підруч. Вид. 4-те, допов. і перероб. Київ : Правова єдність ; Алерта. 2014. 524 с.
3. Козинець О., Пророченко В. Становлення та розвиток теорії поділу влади в історії політико-правової думки. *Підприємство, господарство і право*. 2020. № 1. С. 165–169.
4. Кахнич В. С. Становлення і розвиток правової освіти та науки на юридичному факультеті Львівського університету (XVII – XX ст.): історико-правове дослідження : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01. Львів, 2014. 20 с.

Власенко Валерій Павлович,
доцент кафедри теорії держави та права
Національної академії внутрішніх справ
кандидат юридичних наук

АСПЕКТИ РОЗМЕЖУВАННЯ ПУБЛІЧНОГО ТА ПРИВАТНОГО ПРАВА

Сьогодні в юридичній науці існують різні точки зору щодо юридичного значення розмежування публічного та приватного права, їх ролі у регулюванні суспільних відносин та місця в правовій системі України.

Питання розмежування публічного і приватного права мають багатовікову історію. Так, видатний римський юрист Ульпіан зазначав, що право вивчається у двох аспектах: публічному і приватному. Публічне право (*jus publicum*) – це те, що належить до користі римської держави, приватне (*jus privatum*) – те, що належить до користі окремих осіб [1].

Існування різних точок зору щодо розмежування приватного та публічного права залежить від різних методологічних підходів до розуміння права. Так, на думку Г. Пухти, приватне право розглядає людину як особу в її відносинах до інших осіб, а публічне – як члена народного союзу в сенсі цілого й у його відносинах до інших членів [2]. Згідно з іншим підходом, право публічне це те, яке охороняється з ініціативи органів влади в судовому порядку (кримінальному чи адміністративному), натомість приватне право охороняється у порядку цивільного судочинства з ініціативи самої особи.

Наступний підхід щодо поділу права на приватне та публічне, в основі якого